

PROGRAMFÖRKLARING

IfAs programförklaring för den personliga assistansen

I denna skrift framgår vad Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA) anser att politiken måste förändra för att säkra assistansberättigades rättigheter och behov.

IfAs värdegrund

- Assistansberättigade har samma rättigheter som övriga medborgare i samhället.
- Assistansberättigades självbestämmande och valfrihet ska respekteras och efterlevas på samma sätt som för övriga medborgare.
- Assistansberättigade ska ha möjlighet till full delaktighet och jämlikhet i samhället.
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska efterlevas.

Med utgångspunkt i värdegrunden behöver följande områden åtgärdas inom den personliga assistansen.

1 Statligt huvudmannaskap

Statligt huvudmannaskap är viktigt för att assistansberättigade ska behandlas lika oavsett var en bor, och inte riskera att bli beroende av en viss kommuns beslut. Assistansberättigades rättigheter kring den personliga assistansen kan bara tillförsäkras genom att staten tar ansvar för insatsen. Om kommunen är huvudman och inte efterlever sina skyldigheter kan beslut om personlig assistans påverkas till det sämre, vilket också är en erfarenhet som assistansberättigade har.

2 De som har behov av personlig assistans ska beviljas det

De grundläggande behoven och andra personliga behov ska ses i sin helhet.

Det är den assistansberättigade som avgör hur hen vill leva sitt liv och vad som är goda levnadsvillkor för just den personen och hur mycket personlig assistans som behövs för att kunna leva på det sätt som hen vill. Den subjektiva bedömningen måste därför ha avgörande betydelse vid prövningen av rätten till och omfattningen av personlig assistans.

3

Personlig assistans i tillräcklig utsträckning

Utgångspunkten måste vara att assistansberättigade beviljas insatsen i den utsträckning det behövs för att kunna leva som andra. Det måste vara möjligt att genom insatsen leva jämlikt och med full delaktighet. De senaste årens utveckling har lett till att färre beviljas personlig assistans och personlig assistans beviljas många gånger i sådan omfattning att en inte kan leva upp till LSS intentioner.

LSS är en rättighetslag som ska säkra att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva på det sätt som den enskilde själv väljer. Självbestämmande och inflytande är grunden för att kunna uppnå goda levnadsvillkor. Den enskilde ska avgöra vad en behöver personlig assistans med, när personlig assistans behövs, vem som ska utföra den personliga assistansen och på vilket sätt, vilket är grundtanken med personlig assistans.

4

Stabil ekonomi behövs

Rättigheter kostar det som de måste för att efterlevas. Det är en viktig princip som FN-konventionen vilar på. Personlig assistans är en kostnadseffektiv insats och leder till ekonomiska vinster för samhället i form av delaktiga medborgare som kan vara arbetstagare, föräldrar, konsumenter mm som övriga medborgare.

5

Varaktiga beslut

Beslut om personlig assistans ska bestå så länge den assistansberättigades behov inte förändras. Den assistansberättigade måste kunna förlita sig på att insatsen består för att kunna skapa sig ett liv som övriga medborgare kan. Besluten ska vara tydliga och lättförståeliga.

Kontinuitet och trygghet är grundpelare i den personliga assistansen. Detta måste också förverkligas i tillämpningen. Assistansberättigade måste kunna känna sig trygga i att en förändrad rättstillämpning inte plötsligt leder till att beslutet om personlig assistans försämras. Rättigheter som en gång beviljats ska bestå så länge den assistansberättigades behov inte förändras. Beslut om personlig assistans ska inte tidsbegränsas.

6

Rätt att välja personlig assistent

Den personliga assistansen ska utföras av personer som den assistansberättigade väljer. Det kan innebära att den assistansberättigade ibland väljer att anhöriga ska utföra den personliga assistansen och därmed arbeta som personliga assistenter. För många assistansberättigade är det viktigt att anhöriga kan vara personliga assistenter. Det handlar helt enkelt om att kunna välja den som den assistansberättigade anser vara bäst lämpad att utföra den personliga assistansen. Möjligheten att anställa en anhörig gör också att en som assistansberättigad inte hamnar i beroendeställning till anhöriga eller måste förlita sig till den goda viljan, utan kan uppställa krav på den anställde, på samma sätt som på övriga personliga assistenter.

7

Assistansersättning ska beviljas under sjukhusvistelse för samtliga assistansberättigade

Idag finns en stor otrygghet för assistansberättigade då assistansersättningen inte får behållas under sjukhusvistelse, utan särskilda skäl. Det leder till att assistansberättigade hamnar i ett mycket utsatt läge när en hänvisas till att sjukvårdspersonalen ska tillgodose behov som vanligtvis tillgodoses genom personlig assistans. Vissa assistansberättigade väljer idag bort sjukvård av den anledningen.

8

Den assistansberättigade avgör

Det måste vara upp till den enskilde att avgöra hur den personliga assistansen ska utföras. Den enskilde avgör vilka behov som ska tillgodoses, när och hur. Beslutet om personlig assistans utgör endast en ram med vissa typsituationer, men är inte uttömmande eller styrande.

Livet innefattar även situationer då den assistansberättigade får ett bättre stöd genom att låta en personlig assistent utföra vissa enklare ärenden, utan att den assistansberättigade är med. Ibland är det av praktiska skäl nödvändigt att kunna använda den personliga assistansen på det sättet för att vardagen ska fungera smidigt, och det ska vara jämförbart med lämnad assistans.

9

Inga åldersgränser

Rätt till personlig assistans måste grunda sig på behov, inte ålder.

Oavsett ålder kan behov av personlig assistans förekomma eller uppstå. Det är en trygghet för samtliga medborgare att personlig assistans kan beviljas om behov uppstår. Att känna rädsla för att uppnå en viss ålder och då förlora den beviljade insatsen är inte värdigt ett välfärdssamhälle. Likaså måste det vara möjligt att beviljas personlig assistans redan från födseln om det visar sig att det finns behov.

10

Kommunens basansvar

Den assistansberättigade ska kunna vända sig till kommunen om den personliga assistansen tillfälligt inte kan utföras av vald assistansanordnare, t ex akut brist på vikarie. Den personliga assistansen måste säkras för den assistansberättigade på detta vis.

Personer i behov av personlig assistans måste under alla omständigheter kunna känna trygghet i att det finns någonstans att vända sig till om den personliga assistansen fallerar. Detta ansvar måste ligga på en myndighet som har möjlighet att kunna utföra insatsen i praktiken, då lämpligast kommunen. Kommunens basansvar är viktigt för att kunna tillförsäkra att den assistansberättigade får sina behov tillgodosedda.

Vill du ha mer information?

Kontakta IfA

Hemsida: www.intressegruppen.info

Mail: info@intressegruppen.info

Tfn: 044 - 12 00 80

Adress: Stridsvagnsvägen 8 A, 291 39 Kristianstad